

Persbericht

PB08-029
24 april 2008
9.30 uur

Veiligheidsgevoel stijgt, criminaliteit daalt

- ***Dalende trend onveiligheidsgevoelens zet door***
- ***Onveiligheidsgevoel meest aanwezig in stedelijke gebieden***
- ***Daling slachtoffers, minder vermogensdelicten***
- ***Daling slachtofferschap vooral in niet stedelijke gebieden***

Begin 2008 voelde 20 procent van de bevolking van 15 jaar en ouder zich wel eens onveilig. Hiermee daalde dit aandeel voor het derde jaar op rij. Een kwart van de bevolking gaf aan slachtoffer te zijn geweest van veel voorkomende criminaliteit. Ook dit aandeel is lager dan drie jaar geleden. Dit blijkt uit de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR) van het Centraal Bureau voor de Statistiek en de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Justitie.

Begin 2008 voelde één op de vijf Nederlanders zich *wel eens* onveilig. Sinds 2005 is dit aandeel jaarlijks duidelijk gedaald. In dat jaar voelde nog 27 procent zich *wel eens* onveilig. Drie procent gaf aan zich *vaak* onveilig te voelen. Dit aandeel is hetzelfde als vorig jaar maar ligt wel lager dan in de twee jaren daarvoor.

Onveiligheidsgevoelens komen het meest voor onder inwoners van zeer sterk en sterk stedelijke gebieden. In politieregio's zoals Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond en Haaglanden voelde ruim één op de vier mensen zich wel eens onveilig. Het verschil met niet-stedelijke gebieden, vooral in het Noord-Oosten van Nederland, is groot. Zo voelt in de politieregio's Fryslân, IJsselland, Twente en Zeeland ongeveer één op de zeven inwoners zich wel eens onveilig.

Begin 2008 gaf 25 procent van de bevolking aan slachtoffer te zijn geweest van veel voorkomende criminaliteit. Dit is vrijwel hetzelfde als in 2007 maar minder dan in 2006 en 2005. In dat laatste jaar gaf nog 29 procent aan slachtoffer te zijn geweest. Vooral het aandeel slachtoffers van vermogensdelicten, zoals fietsdiefstallen en inbraken, daalde in deze periode. Het percentage dat naar eigen zeggen slachtoffer werd van geweld of vandalisme veranderde niet of nauwelijks.

Het totaal aantal ondervonden delicten daalde eveneens. Volgens de VMR 2008 vonden er 39 delicten per 100 inwoners plaats, drie jaar eerder waren er dit nog 47.

Behalve het gevoel van onveiligheid is ook het percentage dat slachtoffer werd van veel voorkomende criminaliteit in zeer sterk stedelijke gebieden hoger dan gemiddeld. Zo werden in Amsterdam-Amstelland en Rotterdam-Rijnmond rond één op de drie inwoners slachtoffer. Omgekeerd werd in niet-stedelijke gebieden zoals Fryslân, Drenthe, Noord- en Oost-Gelderland en Zeeland één op de vijf inwoners slachtoffer. Dit is duidelijk minder dan gemiddeld.

De daling van onveiligheidsgevoelens in de periode 2005-2008 deed zich in alle gebieden voor ongeacht de mate van stedelijkheid. Dit geldt niet voor slachtofferschap. Slachtofferschap daalde vooral in niet stedelijke en sterk stedelijke gebieden.

Technische toelichting

De Veiligheidsmonitor Rijk (VMR) is een onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek en de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Justitie. De VMR is in de plaats gekomen van eerdere onderzoeken over onveiligheid en slachtofferschap in Nederland die het CBS en de beide ministeries afzonderlijk uitvoerden. Na een kleinschalige uitvoering in 2005 is de VMR in 2008 voor de derde maal op grote schaal uitgevoerd.

De VMR is een onderzoek onder de bevolking van 15 jaar en ouder over onveiligheidsgevoelens, buurtproblemen, slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit en de betekenis van de politie hierbij. De vragen zijn in de eerste drie maanden van 2008 gesteld aan minimaal 750 personen per politieregio. In totaal zijn bijna 20 duizend respondenten ondervraagd. Aan telefoonbezitters zijn de vragen telefonisch gesteld; anderen zijn persoonlijk benaderd.

Gegevens over veel voorkomende criminaliteit zijn gebaseerd op eigen ervaringen van de respondenten en niet op registratie door politie of andere instanties. Hierdoor is het mogelijk dat ontwikkelingen niet altijd parallel lopen met andere recent gepubliceerde cijfers over criminaliteit.

Omdat de VMR een steekproefonderzoek is, hebben de gepresenteerde percentages onnauwkeurigheidsmarges.

Personen die in instellingen en tehuizen wonen, zijn in de VMR niet opgenomen.

Vanaf de tweede helft van dit jaar zal de Veiligheidsmonitor RIJK deel uitmaken van de integrale Veiligheidsmonitor. Deze integrale Veiligheidsmonitor wordt vanaf half september tot eind december 2008 landelijk, regionaal en lokaal uitgevoerd en biedt basis voor een (geïntegreerde) veiligheids- en leefbaarheidsaanpak op verschillende bestuurlijke niveaus.

Figuur 1

Onveiligheidsgevoelens naar politieregio (% wel eens onveilig) 2008

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk

Figuur 2

Slachtofferschap naar politieregio (% slachtoffers) 2008

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk

Tabel 1 Onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap, landelijk ¹⁾

	Onveiligheidsgevoelens		Slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit			
	voelt zich wel eens onveilig %	voelt zich vaak onveilig	Totaal	w.o. van geweldsdelicten	vermogensdelicten	vandalismedelicten
2005	27,0	4,8	28,8	5,8	14,4	13,0
2006	23,7	3,8	27,2	5,1	13,7	12,0
2007	21,8	2,9	25,8	5,3	12,3	11,7
2008	20,3	3,0	25,4	5,2	11,8	11,9
ondervonden delicten per 100 inwoners						
2005			47,2	10,0	17,1	18,4
2006			42,7	8,3	16,0	16,6
2007			40,4	8,8	13,9	16,1
2008			39,4	8,2	13,0	16,3
ondervonden delicten x 1000						
2005			6178	1302	2233	2410
2006			5609	1096	2107	2185
2007			5325	1157	1840	2119
2008			5192	1084	1718	2148

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk

- 1) Uitkomsten van de VMR 2005 zijn gebaseerd op een kleinere steekproefomvang. Hierdoor zijn de marges groter dan bij de uitgevoerde VMR in de periode 2006-2008.

Tabel 2 Onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap naar stedelijkheid ¹⁾

	2005	2006	2007	2008
Voelt zich wel eens onveilig %				
Nederland	27,0	23,7	21,8	20,3
Zeer sterk stedelijk	33,9	31,7	28,4	27,3
Sterk stedelijk	32,0	27,4	24,9	23,4
Matig stedelijk	27,6	23,1	20,8	19,4
Weinig stedelijk	19,4	17,7	17,1	15,7
Niet stedelijk	18,5	15,2	15,1	12,6
Slachtofferschap totaal %				
Nederland	28,8	27,2	25,8	25,4
Zeer sterk stedelijk	36,3	35,4	32,4	34,1
Sterk stedelijk	31,1	29,6	28,0	27,3
Matig stedelijk	27,5	25,1	25,1	24,0
Weinig stedelijk	22,9	22,7	22,1	21,6
Niet stedelijk	24,7	21,4	18,6	17,2

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk

- 1) Uitkomsten van de VMR 2005 zijn gebaseerd op een kleinere steekproefomvang. Hierdoor zijn de marges groter dan bij de uitgevoerde VMR in de periode 2006-2008.

Tabel 3 Onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap naar politieregio ¹⁾

Politieregio	Onveiligheidsgevoelens			Slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit		
	2006	2007	2008 ²⁾	2006	2007	2008 ²⁾
	% wel eens onveilig			% slachtoffers		
Groningen	19,7	20,4	17,1 -	26,6	24,8	26,4
Fryslân	18,7	16,8	14,6 -	23,8	20,8	19,0 -
Drenthe	15,5	13,0	16,0 -	23,3	20,9	20,5 -
IJsselland	18,6	18,0	14,5 -	28,1	25,4	22,3
Twente	16,3	14,1	15,1 -	22,8	22,5	21,5 -
Noord- en Oost-Gelderland	18,7	17,1	17,3	22,8	21,3	20,2 -
Gelderland-Midden	22,9	19,0	18,5	23,5	26,3	24,7
Gelderland-Zuid	23,4	23,4	21,3	27,2	31,3	24,6
Utrecht	26,5	25,6	23,4	31,0	30,3	29,1
Noord-Holland Noord	23,2	18,7	18,2	28,7	26,4	23,5
Zaanstreek-Waterland	17,7	19,5	16,9 -	22,9	27,4	23,6
Kennemerland	25,7	19,5	17,0 -	26,2	25,7	27,9
Amsterdam-Amstelland	26,2	25,6	28,1 +	36,7	30,7	36,6 +
Gooi en Vechtstreek	23,1	20,5	21,5	25,7	25,8	26,6
Haaglanden	31,8	27,2	26,7 +	31,6	30,2	27,0
Hollands Midden	24,3	19,8	17,6	25,0	24,7	23,5
Rotterdam-Rijnmond	31,0	28,9	25,2 +	29,6	26,8	29,9 +
Zuid-Holland-Zuid	21,6	19,0	17,6	26,0	23,2	22,3
Zeeland	15,1	16,6	14,4 -	19,1	19,3	21,0 -
Midden- en West-Brabant	25,2	22,4	20,3	28,1	25,8	25,2
Brabant-Noord	22,5	22,4	19,8	25,8	25,5	24,5
Brabant-Zuid-Oost	25,0	22,0	19,8	25,3	24,3	22,3
Limburg-Noord	23,1	23,9	20,9	24,5	22,4	23,5
Limburg-Zuid	27,4	28,1	24,7 +	27,9	26,9	26,1
Flevoland	22,4	22,9	22,2	30,7	25,3	28,2

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk

1) Deze gegevens zijn gebaseerd op een respons van ruim 750 personen per politieregio per jaar. Dit betekent dat de cijfers een relatief grote onnauwkeurigheidsmarge hebben. Zo zijn bij de onveiligheidsgevoelens alleen verschillen binnen een regio van meer dan 5 %-punt significant. Bij slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit is dat 6 %-punt.

Cijfers op dit detailniveau geven daarmee een goede indicatie van de relatieve positie van regio's ten opzichte van elkaar, maar zijn minder geschikt om uitspraken te doen over de ontwikkeling tussen de jaren binnen een regio.

2) Significant hoger (+) of lager (-) dan gemiddeld voor Nederland. Voor een grafische weergave zie figuur 1 en figuur 2.